

Fjärde roten, tomt 4

Kvarteret Perukmakaren

Sextonde roten 1637–57

Drottninggatan 57, södra sidan nära Ö.
vallen (4.4 och 4.5)

Åttonde roten 1657–70

Lars Olufsson (Wechtare)

1637, 1640, 1642–43, 1645–46: 3 mtl, 1638: 4 mtl, 1639, 1641, 1644 (*hos Anders Panke*) 1648–49 1650: 2 mtl, 1651: 1 mtl, 1662: 1

Lars Wächtares dotter 1651: 1 mtl

Anders Olsson hos Lars Wechter 1637: 1 mtl

Anders Olsson hos Lars Wechter ”för qvarnen”

1637: 1 mtl

Anders Panke rotemästare 1646–55

1646–55: 2 mtl, 1656–57v (VIII), 1658: 3, 1659–60: 2, 1662: ½

Anders Panke var rotemästare 1646–55. Enligt ränte- och byggningskollegiets protokoll var han 1673 befriad från kontributionsrest, eftersom han var alldeles utarmad.

Här omtalas också:

Jon eller Jöns Kock

1659–60, 1675, änkan 1679

Per Jacobs (son) besökare 1671

Måns Larsson 1673

Gården såldes 1661 för 200 rdr till

Joen Nilsson (Trana) skeppare på galejan

1666, 1668–79, M1676 (kallad kronobåtsman) 1 tomt. Saknas i kontributionslängden

Skeppar Jon Nilsson lagbjöd 1.8.1661 den gård, som han köpt av Anders Panke. Gården sades, när den 1688 ärvdes av Joen Nilssons barn Herman Jonsson och Ingeborg Jonsdotter, vara belägen mellan Erik Olofsson järndragare i öster och Anders Torsson stadstjänare i väster. Samma grannar nämndes, när Joen Nilsson på grund av reparation, som *Lars Jönsson skräddare* hade utfört, pantsatte sin gård till denne, som hyresfritt skulle få bebo gården till dess skulden var betald. (Redan den 26.6.1684 hade skräddaren Lars Joensson begärt laga värdering av *Joen Nilsson Tranas* hus och gård till sin betalning: den skulle utföras av *Tore Mårtensson*, *Petter Holm* och *Sven handskmakare*.) Vittnen till pantsättningen var *Anders Gudmundsson* och *Erik Hindriksson Glaser*. Den senare kallades *Erik Glasmästare*, när han 1675–76 bodde hos Jon Nilsson. Han köpte senare en egen gård av *Peder Larsson Sävenäs*. Den 17.6.1695 skrev Herman Jonsson och Ingeborg Jonsdotter, att skräddaren Lars Jönsson så länge han levde bebodde deras sal faders

gård. Nu bebodde *skräddarens hustru Elin* husen, som bestod av två stugor, en kammare samt kök och en Boo (bod?). Den tid, som de hade bott i gården uppgick till 15 år, varemot deras sal. föräldrar mot en ränta på 8% lånat 104 rdr courant, vilket de godkände men begärde 12 rdr i hus-hyra för vart år (EIIa:11, 15.2.1695).

Borgaren Jöns Lind och *Joen Pedersson skräddare* (båda nära grannar till 4.4) begärde som förmyndare för avlidne Joen Nilssons son *Matthis* att av dennes arv skulle 50 d smt utbetalas till *Matthis* fullmäktige *konstapeln Johan Åberg*. I brev från Karlskrona hade *Matthis* begärt detta, eftersom han var myndig och skulle gifta sig. Återstående 10 d smt skulle deponeras i rätten.

Murmästare Sven Löök

I tomtöreslängden 1696 står Sven murmästare, tydligen den murmästare Sven Löök, som t.o.m. 1717 är ägare av gården. Upphandlingslängden detta år kallar hans hustru Lucia Torkelsdotter. Sven murmästares änka nämnes redan 1720 i tomtöreslängden men bouppteckning ägde icke rum förrän 1734, då änkan kallas Cecilia Torkelsdotter och i lönelängden fattig. Men uppenbarligen är detta en felskrivning för Lucia, ty den 23.5.1715 får Petter Svensson Löök, född 14.1.1695, börsbrev för att bli skräddare. Hans föräldrar var murmästaren Sven Persson Löök och modern Lucia Torkelsdotter Hus och tomt på Drottninggatan värderades till 560. 24 d smt.

Enligt tomtöreslängden 1735 var det

snickaren Sven Wenngren

som betalade tomtöret: hans gesäll hette då *Lorentz Rundgren*.

Själv var han tidigare gesäll hos *snickare Petter Forswall* (4.124). Han fick burskap 28.9.1736. Han efterlämnade enligt bouppteckningen 22.5.1745 hus och tomt på Drottninggatan vid vallen mellan skräddare Wennerberg i öster och skomakare Anders Eriksson i väster, taxerad till 965 d smt.

1741 års lönelängd visar att han var framgångsrik: han hade tre *gesäller* *Lars Andersson*, *Anders Bengtsson* och *Jean Anders Polack* samt lärgossarna *Jon Nilsson Friberg*, *Isac Kampf* och *Thore Persson* (sjuklig) samt *pigan Marja Grönbom*.

Hans änka, som står för gården i tomtöreslängden 1750, hette Catharina men han bör ha kommit till gården genom att gifta sig med Sven Murmästares änka Lucia, ty barnen kallade sig *Löök*. Dottern *Annika Löök* gifte sig med *buntmakare Lars P Qviding*.

Lönelängden 1752 nämner här som inneboende *löjtnant Utströms änka* ”i fattigt tillstånd pigan vet ingen vart hon är Flött på landet”.

Under hela perioden 1753–75 var det

snickaren Johan Hindrik von der Heide,

som svarade för tomtöret. Han hade troligen också kommit till gården genom giftermål. Han skrev nämligen den 27.3.1770, att han av sin svåger Lars Qviding lånat 3 000 d smt, varför han pantsatte dels hus och gård på Drottninggatan, dels hus på Kyrkogatan vid vallen.

På överskulden Anders Linderbergs rekvisition utauktionerades den 13.1.1778 snickaremästare Joh. Hindr. von der Heides på Drottninggatan mellan hökaren Johan Gerndts arvingars arvingars hus på östra och skomakaren Anders Erikssons änkas hus å västra till *snickaremästar Carsten Didrik Lohmans betalning*.

Bryggaren Jonas Rullman sade sig ha köpt halva huset och erbjöd sig erlægga den betingade köpesumman men Heides fordringsägare ville ha högre betalning. Utropssumman var 400 rdr. Hus och tomt inropades av

glasmästare Hans Jacob Giese

för 5.83.7 rdr. Eftersom Hans Jacob Giese (född 1734, burskap 10.6.1763, ålderman) som avled redan 8.10.1780 (bou 23.5.1781) utöver denna gård ägde en på Kyrkogatan 3.52, som övertogs av sönerna för 1 660 rdr torde han ha köpt denna gård 4.4 för styvdottern Anna Elisabeth Lundgren, född 1749, död 12.2.1808. Hans hustru Anna Maria Schwartz, död 2.7.1800, var dotter till *rep-slagareålderman Johan Georg Schwartz*, född 1706, död 1777 och änka efter glasmästare Sven Lundgren, död 1754 (Hur invecklade släktkedjorna kunde vara framgår av att glasmästaren Sven Lundgren hade dottern *Sara Maria Lundgren* i ett tidigare äktenskap och styvsonen *Anders Casparsson Åhl*, efter vilkens mor bouppteckning ägde rum 1.9.1747.)

Före 1786 hade Anna Elisabeth Lundgren gift sig med

glasmästare Olof Börgesson

som övertagit gård 4.4. Han hade 1787 *murmästare Carl Gustaf Buhrman* som hyresgäst. Han avled 25.11.1800.

Anna Elisabeth Lundgren hade halvbrodern *Matthias Giese*, som hon tycks ha ärvt, ty hon efterlämnade (bou 4.8.1808) ett grundmurat stenhus, byggt uppe på gården på ovannämnda tomt 3.52, vilket såldes på auktion för 2222.10.8 (värderad 718 rdr bco).

Olof Börgessons och Anna Elisabeth Lundgrens son *Olof Wilhelm Börgesson*, född 1783, var 1811 komminister i Bro. Han anmäldes 1833 som svagsint och avled 1867.

Tomtöreslängden 1800 upptar borgaren Eric Klingberg som ägare av 4.4–5. Han är ägare också 1807 och kallas då förre borgaren.

Senare uppbud av 4.4-4.5

gelbgjutare J Sandberg	5.8.1850
sadelmakaren N P Holmberg	16.5.1859